

ХРИСТО СМИРЕНСКИ СТАЧКА

chitanka.info

СТАЧКА^[0]

ДЕТЕТО

— Идат. Идат вече, но уви!
И двамата с наведени глави.

СТАРЕЦА

Не е съгласен дармоеда,
навярно извисоко гледа
на нашата закана.

(Влизат 1. и 2.)

А

Какво има? Що стана?

А, Б, В, Г, 8, 3, 4, 5

Какво има? Що стана?

1

Другари, все тъй гоподаря
е важен, студен и надменен,
не иска да преговаря.

Разправя, че в днешния ден
всесилен е златният бог
и тоз бог не му позволява
излишни заплати да дава

6

*А що му позволява златният бог?
Тоз идол жалък?
Да пъха в джоба дълбок
последния ни залък.*

Б
*О, да! Ние можем да сме гладни,
одърпани и боси,
щом нужно е да падне
печалбата грамадна,
която нашият труд му носи.*

5
Да! Може, всичко може.

6
Да! Може, всичко може!

А, Б, В, Д
За зверове в човешки кожи.

Г
Проклетника проклет!

10
*От клетви той не се тревожи
и с господ е наедно.*

6
*От клетви щом се не плаши
и хладно се подсмива днеска,
тогаз от десниците наши
навярно ще се стреска.*

4
*Не горещи се тъй сърдито,
че срещу ръжен се не рита.*

Ний можем после да се каем.

6

Бабите не ритат, знаем.

2

Другари, спрете вие там!

Не за кавги е време.

*Велик въпрос е сложен нам
и трябва ние да избереме:
или покровителството на роба
и просешка заплата,
или борбата!*

8

*Дървото от железни думи сал разбира,
щом е потребно да се избира,
борбата избери!*

A

Работи! Работи! Работи!

A, Б

На труда цял живот посвети!

A, Б, В, Г

*Между каменни хладни стени
погреби красота, младини!*

A, Б, В, Г, Д, Е

*Работи, работи от зори,
за лентяи богатства твори!*

Всички жени

И бездомен и гладен умри.

10

И бездомен и гладен умри.

3, 5, 6, 7

Стига тез въздишки, стига!

5, 6

Сълзите не рушат вериги.

8

*Не страхливи, трепетни слова,
а смело вдигната глава!*

3, 5, 6, 7, 8

*А смело вдигната глава!
Гърди с гърди, борец бъди!*

4

*Умният, силен кога се усеща,
само тогава излиза насреца.*

8

*И великанът даже пак е слаб,
страхът щом мъдростта му шушне,
страхливецът е сам роб.
А ние ни слаби сме, ни малодушни.*

4

*Силен е златний идол
и вашата стачка
кат демонска играчка
ще смаже той.*

В

*Мълчи, мълчи, че мъж си ти,
страхът трепти, страхът личи
в помътените ти очи.*

8

Не с молба, другари, не с молба!

6

С борба!

6, 5

С изправени чела!

2, 3, 5, 6, 8

С развихрени крила!

4, 7, 9, 10

*Слушай, слушай тук речта
на нашия оратор.*

ОРАТОР

*Другари и другарки!
Нека пламък обгори
железните гърди
на вас, страдалци!
Не спирайте, не гледайте
печалното минало и настояще,
но взрете се напред!
Какъв е бил до днес
житейският ви пай?*

Всички

Страдания безкрай!

ОРАТОРЪТ

*Познахте ли поне веднъж
едничка радост?*

ЖЕНИТЕ

*О, не! О, не! О, не!
От болести и от глад*

загина нашта младост.

МЪЖЕТЕ

О, не! О, не! О, не!
Безмерен труд и гнет
зарови нашта младост.

ОРАТОРЪТ

А в същия тоя час
тиранинът връх нас
изсмуква топлата ни кръв!
И в злато обграден,
пиян бог весден,
прахосва земния ни дял.
На смърт тирана, на смърт!

Всички

На смърт, на смърт, на смърт!

ОРАТОРЪТ

О, нека господар
над цялата земя
да бъдем ний, трудящий се народ,
и нека с плам и жар
приготвим ний деня
за празника на целия човешки род!
За тоя ден велик
да срещнеш смъртний лик
готов ли си, другарю?

МЪЖЕТЕ

Винаги готов! Винаги готов!

ОРАТОРЪТ

А ти, другарко смела,
през тоя ден всеблаг
да носиш кървавия флаг

*с крилата на орела
готова ли си, кажи?*

ЖЕНИТЕ

Винаги готова! Винаги готова!

Всички

*С бойна готовност и вихрен полет
ний всички ще служим на общий завет,
ний всички ще умрем
за общия завет.*

7

*Нека скръстим ръце си железни
и машините хладни да спрат!
Нека нито искра да излезне
от фабричната огнена гръд!*

8

Гърмът на чука да престане!

6, 5

Да млъкне звънката стомана!

1, 2, 5, 7

*И колелата нека спрат
да се въртят!*

2, 3, 5, 6, 7, 8, 9

*Моторите да замълчат!
Каишите да не плюцят!
Да стихне пламналата пещ!
Да се разлей!*

10

*Там всичко нека занемей,
за да се чува нашта дума!*

1, 2
Другари, решителната крачка...

Всички
Стачка, стачка!
В борбата смело да се втурнем
и твърди кат гранит
да вдигнем своите десници
против лентяя сит.
Ще победим!

ОРАТОРЪТ
Другари, всички на борба!
Другари, всички вий на крак!

Всички запяват
На крак, о, пари презрени,
на крак, о, роби на труда...
.....
.....

(Завесата бавно се спуща.)

[0] Публикация: За пръв път е публикувана в „Дума“, г. II, бр. 40 от 18 юни 1930 г. със следната бележка от редакцията: „Настоящата колективна декламация е написана през 1922 г. и през същата, за единствен път, е изнесена на работическа вечеринка в клуба „Георги Кирков“. Тя носи печата на бърза, незавършена работа. Може би тази е причината, която е накарала Смирненски да я не печата.

Сцената представлява входът на фабрика, пред която са се събрали работничките и работниците да чакат своята делегация, изпратена при господаря да преговаря.

Цифрите означават мъжете, а началните букви — жените.“

Сценката е изнесена през юни 1922 г. на младежка конгресна вечеринка от партийния хор „Георги Кирков“. За поставянето и изнасянето ѝ разказват в спомените си С. Спанчев и Ив. Койчев (виж

сб. Спомени за Хр. Смирненски, 1955, стр. 117–118 и 230). Според спомените на Ив. Койчев при подготовката на „Стачка“ той и Смирненски заедно са написали и вмъкнали репликите на агитатора.

Авторският ръкопис на „Стачка“ не е намерен. По сведения на С. Спанчев оригиналът е останал у проф. Добри Христов, който го е взел, за да напише музика за пиеската. Във в. „Дума“ е публикувана по машинописен препис, чиято автентичност не може да се установи.

Печата се със следните поправки по „Дума“:

Сих 82: „Нека пламък обгори“ вм. „Нека в пламък обгори“; стих 109: „да бъдем ний трудящий се народ“ вм. „да бъдем ние трудящий се народ“. ↑

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.